

DELTA
Netwerkbedrijf B.V.

POSTADRES
Postbus 5013
4330 KA Middelburg

HOOFDKANTOOR
Poelendaelesingel 10
4335 JA Middelburg
Telefoon 0118 88 29 00
Telefax 0118 88 20 08
www.deltanetwerkbedrijf.nl
infodnwb@DELTA.nl

BANKRELATIES
ABN-AMRO 52 37 95 521

Raad van Bestuur
Nederlandse Mededingingsautoriteit
Energiekamer
Wijnhaven 24
2511 GA DEN HAAG

onze referentie 010.2010.93
behandeld door A.W.F. Fenijn
telefoon (0118) 88 34 02
fax (0118) 88 20 08
bijlage(n) Als genoemd
onderwerp Zienswijze concept Methodebesluit E5R

Middelburg, 22 april 2010

Op 12 maart 2010 is het ontwerp Methodebesluit Elektriciteit voor de reguleringsperiode 2011-2013 bekend gemaakt door de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit. Delta netwerkbedrijf B.V. (hierna : "DNWB") heeft van dit ontwerp kennis genomen. In het kader van de totstandkoming van het Methodebesluit Elektriciteit voor de 5^e reguleringsperiode wordt DNWB in de gelegenheid gesteld middels een zienswijze op het ontwerp Methodebesluit te reageren.

DNWB wil graag beginnen met waardering uit te spreken voor de opzet en keuzes die ten grondslag liggen aan voorliggend ontwerp Methodebesluit. DNWB is verheugd te zien dat de Raad Aansluitdichtheid als objectiveerbaar regionaal verschil (hierna: ORV) heeft erkend en dat ook de financiële consequenties van (decentrale) invoedvolumes tot uitdrukking komen in het besluit. De algemene indruk is dat het Methodebesluit een doortimmerd geheel is en in grote lijnen consequent voortbouwt op het Methodebesluit van de vierde reguleringsperiode, met enkele belangrijke aanpassingen meewegen (decentrale) invoedvolumes, ORV Aansluitdichtheid, capaciteitstarief).

ONDERDEEL VAN

Aangezien er toch een aantal bezwaarlijke onderwerpen resteren maakt DNWB graag gebruik van de geboden mogelijkheid om haar reactie op het ontwerp Methodebesluit naar voren te brengen middels deze zienswijze, onder constatering dat deze zienswijze tijdig, aldus voor de door de Raad gestelde datum van 23 april 2010 is ingediend.

DNWB sluit zich aan bij de reeds door Netbeheer Nederland (hierna: "NBNL") naar voren gebrachte standpunten ten tijde van de op 15 april 2010 plaatsgevonden hoorzitting alsmede in de door NBNL schriftelijk ingebrachte zienswijze en beschouwt deze punten als ingelast en herhaald in deze zienswijze. DNWB zal in aanvulling daarop nog een aantal voor haar specifieke onderwerpen in deze zienswijzen uiteenzetten. Het betreft enkele algemene punten, de berekening van het sectortarief invoeders, de tijdelijke compensatie van de Aanmerkelijke Investering (AI), de ORV aansluitdichtheid en de doorwerking van de overdracht van de HS-netten.

ALGEMEEN

DNWB meent dat het ontwerp Methodebesluit vooral beoordeeld moet worden in het licht van de uitdagingen waar regionale netbeheerders zich voor geplaatst zien. Te denken valt aan de verwachte toename van de benodigde uitbreidings- en vervangingsinvesteringen, de uitrol van slimme meters en de transitie naar een duurzame energiehuishouding. Tegelijkertijd is de financiële druk op netbeheerders sterk toegenomen. Specifiek voor DNWB geldt dat DNWB in de vierde reguleringsperiode een x-factor van 5,8% opgelegd heeft gekregen. De kosten van DNWB (en van de sector als geheel) zijn echter voor zover thans bekend niet gedaald. Hierdoor heeft DNWB in de vierde reguleringsperiode geen redelijk rendement op het geïnvesteerde vermogen kunnen verdienen. Als gevolg hiervan heeft DNWB gedurende de vierde reguleringsperiode in economische zin een verlies geleden. Het huidige lage tariefniveau is dan ook in de visie van DNWB niet houdbaar. Het standpunt dat netbeheerders overwinsten zouden hebben behaald uit de meterhuren en daarmee het project Slimme Meter zouden kunnen bekostigen, gaat voor DNWB mank aangezien DNWB haar meterpark zeer recent heeft verworven van DELTA NV tegen de fair value waarde.

DNWB heeft een tariefstijging nodig om haar wettelijke taken te kunnen blijven vervullen en in de toekomst economisch levensvatbaar te blijven. In lijn met de methodiek die door de Raad wordt voorgestaan, dient deze tariefstijging tevens een vergoeding te omvatten voor het tekort aan inkomsten dat de sector in de vierde reguleringsperiode heeft gehad. In welke mate het voorliggende ontwerp Methodebesluit daarin voorziet, is echter thans door DNWB niet te beoordelen. De belangrijkste reden hiervoor is dat de benodigde gegevens om de x-factor te kunnen bepalen op dit moment nog niet beschikbaar zijn.

Een goede beoordeling van de door de Raad voorgestelde methode van regulering is pas mogelijk, als ook de financiële consequenties daarvan voor DNWB inzichtelijk worden gemaakt. DNWB behoudt zich het recht voor om met een aanvullende zienswijze over de methode te komen, op het moment dat de verwachte gevolgen van de methode op de financiële positie van DNWB bekend zijn.

VERWERKING DECENTRALE OPWEKKING IN REGULERING

1. Aansluitkosten kleine windparken

Bij de aanvang van de overlegondes over de vijfde reguleringsperiode zijn de netbeheerders verzocht om discussiepunten aan te dragen. DNWB heeft daar het voor haar zeer belangrijke aspect van de niet gedekte investeringen met betrekking tot de aansluitkosten kleine windparken (tot 10 MVA) ingebracht. DNWB heeft geconstateerd dat er een knelpunt is ontstaan ten aanzien van de aansluitkosten van DCO. Naar aanleiding van de uitspraak van het CBb van 22 oktober 2008 (LJNBG3834) en vervolgens het besluit van de NMa inzake het geschil Windpark Zeeland I B.V. – Delta Netwerkbedrijf B.V.(nr. 102073/74) zijn “kleine windparken” (tot 10 MVA) uitgesloten van het kostenveroorzakingsprincipe uit de Elektriciteitswet 1998. Waar voorheen het aansluittarief voor windparken tot 10 MVA werd gebaseerd op het technisch te realiseren netaansluitpunt, te weten de 10 kV-rail in een HS/MS-transformatorstation, dient het aansluittarief nu gebaseerd te zijn op het dichtstbijzijnde aanwezige 10 kV-spanningsniveau. In de praktijk is dit de dichtstbijzijnde 10 kV-kabel in de straat.

Hieruit volgt dat de investering voor het realiseren van de aansluiting voor kleine windparken niet is gedekt door het eenmalige aansluittarief. Alleen al voor bovengenoemd Windpark Zeeland1 heeft DNWB EUR 3 miljoen aan kosten moeten maken, terwijl de opbrengsten EUR 200.000 bedragen. Bovenstaande is reeds bij uw Raad kenbaar gemaakt middels ons schrijven d.d. 17 juli 2009 (ref. AY401000.2009.8.). Voor de toekomst lijkt dit probleem in de vorm van een "uitbreidingsinvestering" te worden vormgegeven, zoals uiteengezet in het wetsvoorstel "voorrang voor duurzaam". In dit wetsvoorstel is een onderdeel opgenomen waarmee netbeheerders vooraf financiële zekerheid wordt geboden met betrekking tot het terugverdienen van uitbreidingsinvesteringen. Voor de huidige reguleringsperiode is dit echter nog niet het geval.

Het moge duidelijk zijn dat deze jurisprudentie grote financiële gevolgen heeft voor DNWB. Concreet betekent dit dat de kostenontwikkeling in het verleden niet maatgevend is voor de verwachte toekomstige kostenontwikkeling op dit vlak. DNWB verzoekt de Raad derhalve om bij de vaststelling van het DCO-invoedingstarief rekening te houden met verwachte toekomstige kostenstijgingen.

2. Tijdelijkheid aanmerkelijke investering

DCO heeft in de afgelopen jaren een hoge vlucht genomen. Netbeheerders hebben veel kosten moeten maken om DCO tijdig aan te sluiten, maar deze kosten zijn niet tot uitdrukking gekomen in de tarieven van individuele netbeheerders. De belangrijkste reden hiervoor is dat DCO niet tijdig door de Raad als kostenveroorzakende factor is erkend. DNWB is één van de netbeheerders die hierdoor in financiële zin hard is getroffen, aangezien juist in het gebied waar DNWB opereert DCO relatief sterk is gegroeid. DNWB schat dat door het niet-tijdig meenemen van DCO in de regulering DNWB alleen al in de vierde reguleringsperiode EUR 7,3 miljoen aan kosten had.¹ De kosten over 2010 bedragen zo'n EUR 3,5 miljoen, zijnde 7,3% van de Eindinkomsten 2010. Om ernstige financiële problemen te voorkomen heeft de Raad zich in juli 2009 bereid verklaard om te onderzoeken of een tussentijdse oplossing noodzakelijk en mogelijk is.

¹ Hierbij is reeds rekening gehouden met de gedeeltelijke tegemoetkoming die DNWB ONDERDEEL VAN heeft ontvangen in het Tariefbesluit van 2010 voor één specifiek project.

Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat de Raad voor 2010 extra tariefruimte aan DNWB heeft toegekend ter dekking van de kosten van DCO's. De Raad heeft dit gedaan door voor 2010 een aanmerkelijke investeringsaanvraag goed te keuren. De voorwaarde die de Raad aan deze tussentijdse oplossing heeft verbonden is: "dat de situatie rond de (decentrale) invoeding bij een regionale netbeheerder leidt tot financiële problemen, dat deze problemen het gevolg zijn van een toename aan invoeding en dat de situatie dermate ernstig van aard is dat niet kan worden gewacht tot 2011 wanneer de structurele oplossing ingaat."

Deze toezegging van de Raad suggereert dat voor 2011 een structurele oplossing is gevonden waarmee de financiële consequenties van DCO voor DNWB opgevangen worden. Het huidige methodebesluit voorziet hier echter om twee redenen niet in. Ten eerste worden de DCO-kosten geleidelijk verwerkt in de tarieven (ingroeien) waardoor in de eerste twee jaren van de vijfde reguleringsperiode de vergoeding onvolledig is. Ten tweede stelt de Raad de te dekken kosten niet correct vast, waardoor ook in het laatste jaar van de regulering de kosten onvolledig gedekt worden. Onderstaand gaan wij op beide punten verder in (zie paragrafen 3, 4 en 5) en lichten wij de financiële consequenties voor DNWB toe.

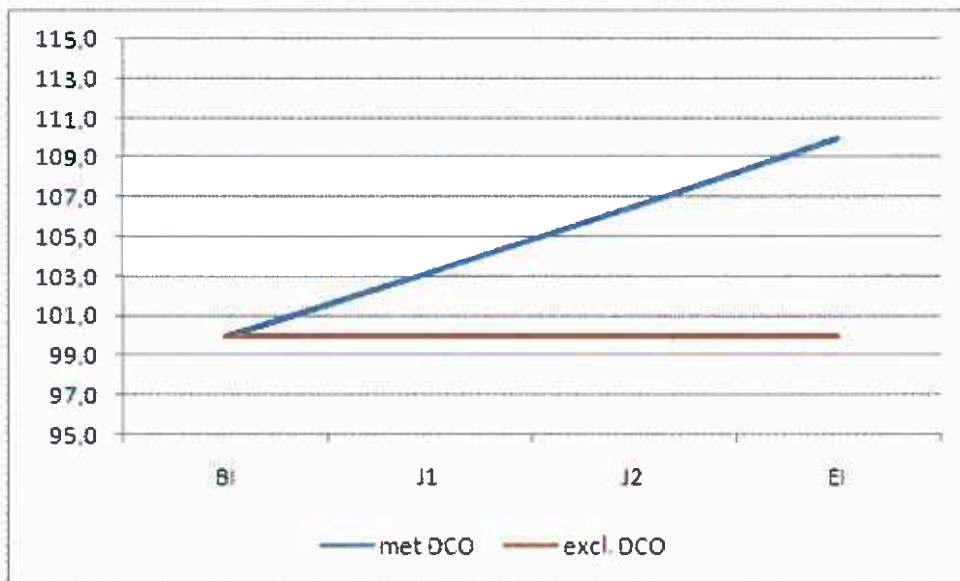
3. DCO-kosten onvolledig vergoed door geleidelijke ingroei

DNWB staat positief tegenover het principe dat DCO in het ontwerp Methodebesluit vanaf 2011 als een kostenveroorzakende factor in de regulering zal worden verwerkt. DNWB merkt echter op dat de door de Raad gekozen oplossing ervoor zorgt dat de tarieven van DNWB geleidelijk in lijn worden gebracht met het door de Raad gedefinieerde DCO-kostenniveau. Als gevolg hiervan heeft DNWB in de jaren 2011 en 2012 minder inkomsten dan haar efficiënte kosten. DNWB acht dit geen redelijke toepassing van het wettelijke kader. Het principe dat een efficiënte netbeheerder zijn kosten (inclusief een redelijk rendement) moet kunnen terugverdienen is een belangrijk uitgangspunt van het reguleringskader.

Als gevolg van de te trage aanpassing van het reguleringskader, waardoor niet tijdig rekening is gehouden met de financiële gevolgen van DCO's, is dit principe in de afgelopen jaren in het gedrang gekomen.

De geleidelijke aanpassing van de tarieven aan het door de Raad gedefinieerde DCO-kostenniveau werkt als volgt. DCO wordt beschouwd als een kostenveroorzakende factor en wordt meegenomen in de gestandaardiseerde output (hierna: SO). Deze herijking van de SO komt pas in het laatste jaar van de regulering volledig tot uitdrukking in de tarieven. In het eerste jaar van de nieuwe periode (2011), wordt 1/3^e deel van de totale compensatie in de omzet verwerkt, in het 2^e jaar is dit 2/3^e deel en pas in het laatste jaar wordt 100% van het door de Raad gedefinieerde DCO-kostenniveau in de tarieven verwerkt.

Grafisch ziet dat er als volgt uit:

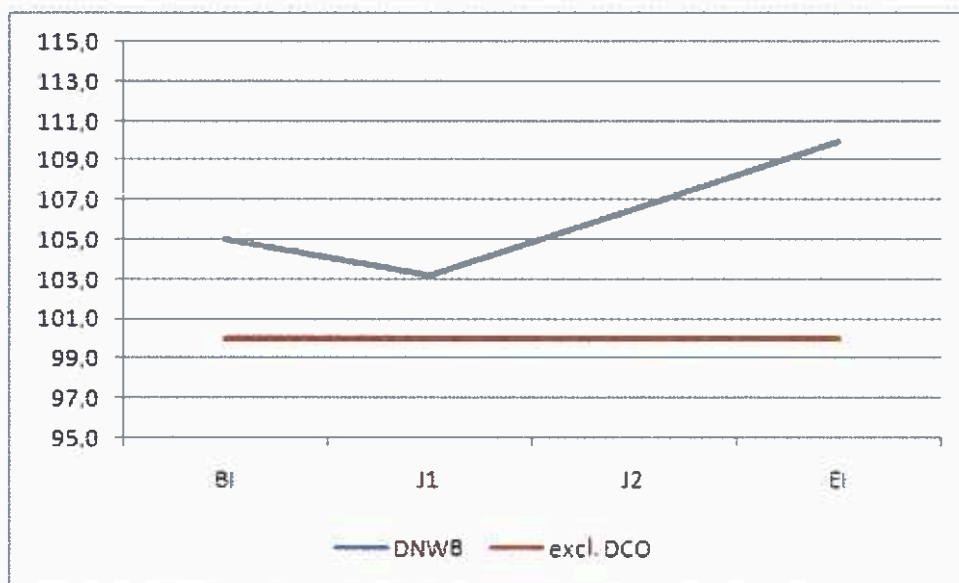

Voor DNWB geldt echter een andere situatie. In het jaar 2010 is DNWB al gedeeltelijk gecompenseerd voor DCO middels de toekenning van extra tariefuimte vanwege een aanmerkelijke investering.

Hierdoor ontstaat voor DNWB de situatie dat zij:

- in 2010 is gecompenseerd voor één project;
- in 2011 voor 1/3e deel wordt gecompenseerd via de SO-correctie;
- in 2012 voor 2/3e deel wordt gecompenseerd via de SO-correctie en
- in 2013 voor 3/3e deel wordt gecompenseerd via de SO-correctie.

Grafisch weergegeven ziet dit er voor DNWB als volgt uit (cijfers illustratief):

De inconsistente handelswijze van de Raad in deze kan ook geïllustreerd worden aan de hand van de toelichting van de Raad op het tariefbesluit voor DNWB over het jaar 2010. Daarin keurt de Raad de AI-aanvraag van DNWB met betrekking tot het project Oosterland goed. Het betreft een investeringsvoorstel ter grootte van EUR 9,7 mln. De kosten die voor 2010 voortvloeien uit de investeringen gedaan in het kader van Project Oosterland bedragen EUR 1.437.864. Deze zijn berekend conform de regels die hiertoe in de Regulatorische Accounting Regels zijn vastgelegd. De kosten die voor het jaar 2011 voor dit project kunnen worden berekend zijn echter even groot, maar deze kosten worden niet geheel vergoed.

DNWB ziet twee mogelijke oplossingen voor dit probleem. De eerste oplossing is het opnieuw toepassen van de AI-route. De investeringen die door DNWB in het kader van het project Oosterland zijn gedaan zijn nog steeds als aanmerkelijk en uitzonderlijk te kwalificeren.

DNWB pleit er derhalve voor om in de jaren 2011 en 2012 op basis van een aanvraag van DNWB additionele tariefruimte toe te kennen voor het project Oosterland. DNWB bestrijdt de visie die de Raad in het ontwerp-methodebesluit (randnummer 158) geeft dat de AI-route slechts een tegemoetkoming kan opleveren in de lopende reguleringsperiode: *“Tot slot moet worden opgemerkt dat in de huidige systematiek een AI überhaupt geen permanente oplossing biedt, maar uitsluitend een tegemoetkoming in de kosten in de lopende reguleringsperiode. In de daarop volgende reguleringsperiode worden de kosten van de AI in de sectorbrede kosten opgenomen en op basis van de samengestelde output in de maatstaf verdeeld.”*

DNWB ziet niet in waarom de kosten van een AI niet ook in de daaropvolgende reguleringsperiode in de tarieven tot uitdrukking zouden kunnen en zelfs moeten komen. Alleen als de kosten van een AI op andere wijze (bijvoorbeeld via de SO) geheel vergoed zouden worden, is het redelijk om deze kosten niet meer te vergoeden. Een efficiënte netbeheerder met een AI zou immers geen redelijk rendement kunnen verdienen als de methodiek van de Raad wordt gevolgd.

Een alternatief voor de AI-route is het zodanig verhogen van de DCO-waardering dat de kosten van de DCO's gedurende de vijfde reguleringsperiode volledig worden vergoed. Daartoe zouden de tarieven in het laatste jaar van de reguleringsperiode enigszins boven het huidige kostenniveau vastgesteld moeten worden. Op deze wijze kunnen netbeheerders tevens worden gecompenseerd voor de te lage vergoeding die in de vierde reguleringsperiode is ontvangen.

Voor DNWB is het van groot belang dat aan de situatie dat DCO's onvolledig vergoed worden met ingang van 2011 een einde wordt gemaakt. DNWB verzoekt de Raad om in het kader van het methodebesluit duidelijkheid te verschaffen over de voornemens van de Raad op dit punt. Deze duidelijkheid is ook voor de vermogensverschaffers van DNWB van groot belang.

4. DCO-kosten onvolledig vergoed door toename invoeding

In randnummer 211 wordt door de Raad gesteld dat in de reguleringsmethodiek rekening wordt gehouden met een stijging van de invoeding in de vijfde reguleringsperiode. DNWB vraagt zich af of dit een juiste conclusie is.

Vanwege de onstuimige groei van DCO in de afgelopen jaren acht DNWB het van groot belang dat de invoedvolumes zijn gebaseerd op een reële inschatting van de verwachte groei op dit punt.

De invoedingsproblematiek wordt gedurende de 5^e reguleringsperiode opgelost door de toegestane inkomsten (≈sectorkosten) over de individuele netbeheerders te verdelen op basis van de Samengestelde Output (SO), waarbij deze SO wordt berekend inclusief de volumes van invoeding. Met deze verdeelsleutel worden de toegestane inkomsten voor de gehele reguleringsperiode vastgesteld. De werkelijke inkomsten worden bepaald door enerzijds de tarieven die volgen uit de toegestane inkomsten die op basis van het methodebesluit worden vastgesteld en anderzijds door de werkelijk gefactureerde volumes.

Een stijging van de afname in de 5^e reguleringsperiode zorgt op die manier voor een stijging van de werkelijke inkomsten. Echter een stijging van het invoedingsvolume in de 5^e reguleringsperiode zorgt niet voor een stijging van de inkomsten, omdat er geen apart invoedingstarief kan worden vastgesteld.

Door deze verschillen in groei (verschillen tussen groei afname enerzijds en toename van invoeding anderzijds) ontstaat een verstoring van het level playing field. Enerzijds zorgt deze methode ervoor dat nog steeds teveel kosten worden toegerekend aan afname en te weinig aan invoeding. Anderzijds zorgt de methode ervoor dat netbeheerders met een relatief lage groei van DCO te veel inkomsten krijgen ten opzichte van netbeheerders met een relatief hoge groei. Deze verstoringen van het level playing field worden pas weer in de eerstvolgende (6^e) reguleringsperiode hersteld. DNWB wordt door beide verstoringen in negatieve zin geraakt.

Dit kan geïllustreerd worden in het volgende vereenvoudigde voorbeeld:

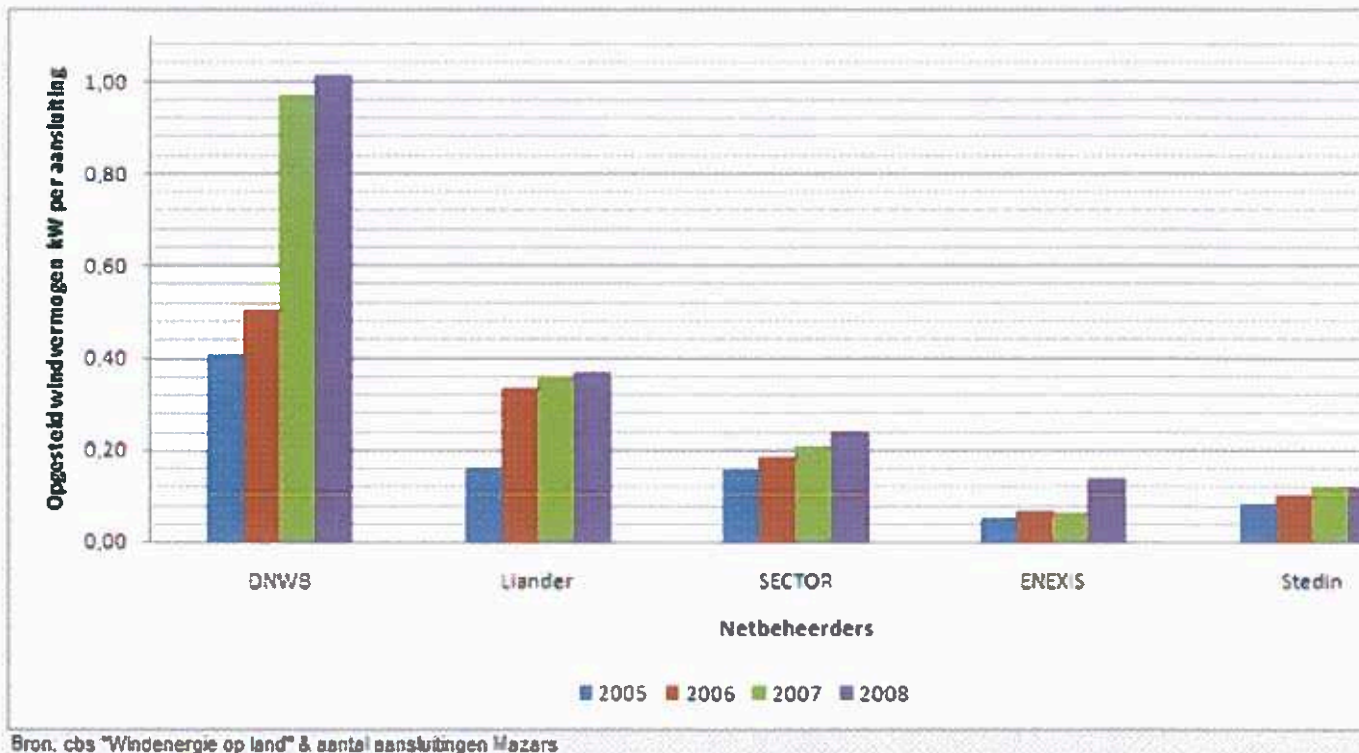
Jaar →	RNB A			RNB B		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Tarief o.b.v. Meth.	10	10	10	10	10	10
Volume afname	10	11	12	10	11	12
Volume invoeding	0	0	0	1	2	3
Werkelijke Omzet	100	110	120	100	110	120
Kosten	100	110	120	110	130	150
Omzet - Kosten	0	0	0	-10	-20	-30

- Voor 2 vergelijkbare netbeheerders zijn dezelfde toegestane inkomsten (tarieven) vastgesteld op basis van het methodebesluit.
- De ontwikkeling van het afname volume is voor beide netbeheerders gelijk.
- Alleen netbeheerder 'RNB B' heeft te maken met [een ontwikkeling van het] invoedingsvolume.
- De kostenontwikkeling van beide netbeheerders is gelijk (kosten = tarief * volume-totaal).

Uit dit voorbeeld blijkt dat gedurende de gehele 5^e reguleringsperiode, wat netbeheerder 'RNB B' betreft, de omzetontwikkeling achter blijft op de ontwikkeling van de kosten. Er wordt dus naar de mening van DNWB onvoldoende rekening gehouden met een verandering (stijging of daling) van het invoedingsvolume tijdens de 5^e reguleringsperiode. Voor DNWB is dit een belangrijk punt vanwege het feit dat de groei van DCO in het voorzieningsgebied van DNWB groot is.

Aan de hand van de volgende illustratie willen we dit verduidelijken:

In deze grafische weergave is te zien, het opgestelde windvermogen per aansluiting (kW/#) in de voorzieningsgebieden van netbeheerders in de jaren 2005 t/m 2008. Hieruit blijkt dat DNWB niet alleen het meeste opgestelde windvermogen per aansluiting kent (in 2008: 1,01 kW/# ten opzichte van het sectorgemiddelde: 0,24 kW/#) maar ook de grootste groei. In bijvoorbeeld 2007 bedroeg de groei 0,47 kW/# of 92% ten opzichte van 2006 terwijl deze groei sectorgemiddeld 0,02 kW/# of 13% was. Reden waarom het niet rekening houden met de groei van invoeding, voor DNWB significante financiële nadelige gevolgen heeft.

Dit probleem zou opgelost kunnen worden door de wegingsfactoren (tariefelementen waarmee de SO-invoeding wordt berekend) te indexeren met een verwachte groei. De verwachte groei van de invoeding zou gebaseerd kunnen worden op de verwachte groei in het recente verleden.

Aldus kan een inschatting worden gemaakt van het verwachte invoedingsvolume in het jaar 2013. Deze methodiek is vergelijkbaar met de wijze waarop de productiviteitsverandering wordt geschat bij de bepaling van de x-factor.

5. DCO-kosten onvolledig vergoed door berekening sectortarief invoeders

Zoals aangegeven wordt in de volgende reguleringsperiode (NE5R) rekening gehouden met DCO als kostenveroorzaker. DNWB is verheugd dit te constateren, maar meent dat er sprake is van een denkfout in de wijze van berekening van het invoedingstarief DCO.

De totale sectorkosten veranderen door het erkennen van DCO als ORV in de vijfde reguleringsperiode niet, want de kosten van DCO maken reeds onderdeel uit van de totale sectorkosten. Wat in de regulering wordt gewijzigd is dat de verdeling van deze sectorkosten (principe: kosten = omzet) wordt aangepast. Deze aanpassing bestaat eruit dat in de verdeelsleutel (de SO), rekening wordt gehouden met het volume dat (netto) aan het net wordt geleverd.

Om het invoedingsdeel in de SO te berekenen, is door NBNL een voorstel gedaan dat door de Raad lijkt te zijn overgenomen (randnummer 173: "... *De Raad neemt hierin tevens mee dat de door hem voorgestelde methode afkomstig is van Netbeheer Nederland.*"). DNWB is echter van mening dat de Raad dit voorstel op een onjuiste manier heeft overgenomen.

Onderstaand geven we aan hoe op grond van het voorstel van NBNL het DCO-tarief berekend zou moeten worden. Tevens laten we zien wat het verschil is met het DCO-tarief van de Raad. Het DCO-tarief van de Raad is aanzienlijk lager dan beoogd door NBNL. De berekening van het DCO-tarief van de Raad bestaat uit vier stappen.

-A- Men neme van een bepaald netvlak de volumes en de tarieven. Hiermee is de totale omzet op zo'n netvlak te bepalen. Bijvoorbeeld het netvlak MS:

Netvlak: MS				
	TARIEF	VOLUME	OMZET	% omzet
kW gecontracteerd	12,00	100	1 200	25%
kW max/maand	1,20	1 000	1 200	25%
kWh	0,008	300 000	2 400	50%
TOTAAL			4 800	100%

-B- De totale sectoromzet in dit voorbeeld voor dit netvlak, bedraagt 4.800. Deze omzet wordt vervolgens gerelateerd aan (alleen) het volume: kWgecontracteerd:

Omzet:	4 800
Volume kW _{gecontracteerd}	100
DCO-tarief	48

-C- De kosten per netvlak voor invoeding zijn lager dan die voor afname. Een belangrijk deel van de kosten wordt immers bepaald door de inkoopkosten bij TenneT en deze kosten worden uitsluitend veroorzaakt door de afname. Met alleen invoeding zouden er geen inkoopkosten TenneT bestaan. Daarom is door NBNL (pragmatisch) voorgesteld, om de kosten van het netvlak TS in mindering te brengen op de kosten van het netvlak MS. Stel de kosten (uitgedrukt in €/kWgecontracteerd) bedragen voor het netvlak TS: 23,-. Dan resteert aan "DCO-kosten" netvlak MS: $(48 - 23 =) 25$ €/kWgecontracteerd. Naar onze mening is dit het tarief dat resulteert als de methode van NBNL wordt toegepast. Dit is ook de methodiek die is beoordeeld door Ebridge in haar second opinion.

De Raad gaat echter in het beschikbaar gestelde model, geheel ten onrechte nog één stap verder. De 25 €/kWgecontracteerd wordt namelijk gerelateerd aan "de" 48 €/kWgecontracteerd en deze verhouding wordt losgelaten op (uitsluitend) het afnametarief €/kWgecontracteerd.

DCO-waardering netvlak MS	$\frac{25}{48} = 0,520833$
All-in waardering netvlak MS	

Verhouding: DCO/All-in	0,520833
Afnametarieff kW _{recontracteerd}	12,00
DCO-tarief Ek	6,25

In plaats van het door NBNL voorgestelde tarief van EUR 25 wordt nu nog slechts een tarief van EUR 6,25 verwerkt in de berekening van de SO/verdeelsleutel. DNWB is van mening dat deze wijze van berekenen niet de uitwerking is die NBNL en DNWB hebben voorgesteld en verzoekt uw Raad de wijze van berekenen aan te passen, nu de gevolgen voor DNWB significant zijn en DNWB met veel DCO in het netwerk hierdoor wordt benadeeld.

ORV AANSLUITDICHTHEID

Een tweetal aspecten die reeds in de zienswijze voor het ontwerp Methodebesluit Gas 4R aan de orde zijn gesteld zijn evenzeer van toepassing in het kader van het ontwerp Methodebesluit Elektriciteit en worden hier nader toegelicht. Het betreft de homogeniteit als centraal uitgangspunt van de regulering en de terugwerkende kracht van de ORV.

A. Homogeniteit als centraal uitgangspunt regulering

Een van de centrale veronderstellingen van de regulering is dat netbeheerders onderling vergelijkbaar zijn. Dit houdt in dat alle netbeheerder in beginsel even doelmatig zouden moeten kunnen worden (wettelijke doelstelling "gelijkwaardigheid in de doelmatigheid"). Als alle netbeheerders vergelijkbaar zijn volstaat een marktconforme vermogens kosten- vergoeding (hierna: WACC) voor alle netbeheerders.

Voor zover netbeheerders niet vergelijkbaar zijn zou dit in de systematiek van de Raad veroorzaakt worden door factoren die niet-beïnvloedbaar zijn door het management, de zogenaamde ORV's. Deze ORV's worden door de Raad separaat vergoed.

Het feit dat homogeniteit een centraal uitgangspunt is van de regulering, betekent dat de netbeheerders en de Raad gezamenlijk een inspanningsverplichting hebben om ORV's op te sporen en te meten. Immers, indien ORV's wel aanwezig zijn maar niet, of niet tijdig worden onderkend door de Raad, betekent dit dat sommige netbeheerders niet in staat zijn om een redelijk rendement te verdienen op het geïnvesteerde vermogen.

De ervaring met de discussie over ORV's in de afgelopen jaren laat echter zien dat deze discussie moeizaam verloopt. Dit komt deels door moeilijkheden met het verkrijgen van de juiste gegevens en deels door het geringe aantal netbeheerders, waardoor het moeilijk is om statistisch significante uitspraken te doen over verschillen in kosten. De discussie over aansluitdichtheid illustreert dit. Deze discussie is reeds gestart in 2004 ten tijde van het Brattle onderzoek, maar 6 jaar later heeft het onderzoek van de Raad nog steeds niet tot definitieve conclusies geleid voor netbeheerders. Mogelijk bestaan er ook nog andere ORV's. In het ontwerp Methodebesluit geeft de Raad aan dat er forse verschillen zijn in de (gewogen) kosten per eenheid output.

Dit kan wijzen op structurele kostenverschillen die veroorzaakt zijn door ORV's; deze hoeven niet uitsluitend veroorzaakt te worden door inefficiënties.

DNWB is van mening dat de wijze waarop de Raad met ORV's omgaat tot een asymmetrisch (regulatorisch) risico leidt voor netbeheerders, dat tot uitdrukking zou moeten komen in een hogere WACC. Immers, in het voor de desbetreffende netbeheerders gunstigste geval wordt een ORV vergoed. Gelet op de praktijk in de afgelopen jaren volgt die vergoeding echter pas na jaren onderzoek. De gemaakte kosten worden dan niet geheel vergoed, omdat de Raad heeft aangegeven dat ORV's in beginsel niet met terugwerkende kracht worden vergoed. In een ongunstig geval is het denkbaar dat een ORV wel bestaat maar toch niet wordt erkend omdat er bijvoorbeeld onvoldoende betrouwbare data zijn. DNWB is daarom van mening dat de Raad in de WACC een vergoeding moet opnemen die het risico afdekt van zowel het te laat vergoeden van ORV-kosten als het onterecht niet erkennen van een ORV.

B. Terugwerkende kracht van aansluitdichtheid

Een tweede uitgangspunt is dat de Raad kosten voor ORV's vergoedt vanaf de eerstvolgende reguleringsperiode nadat zij door de Raad als ORV zijn aangemerkt. De Raad past geen correctie toe met terugwerkende kracht over eerdere reguleringsperiodes. "Een dergelijke aanpassing leidt tot onzekerheid bij afnemers, netbeheerders en investeerders over de rechtmatigheid van vroegere inkomsten en tarieven en het verloop van toekomstige inkomsten en tarieven".

DNWB is van mening dat het uitgangspunt zoals aangegeven in het Methodebesluit Elektriciteit vierde reguleringsperiode moet blijven gelden voor de nieuwe reguleringsperiode. Dat betekent concreet dat de uitkomsten van het lopende onderzoek naar de financiële effecten van aansluitdichtheid met terugwerkende kracht vanaf de vierde reguleringsperiode zouden moeten gelden.

Daarnaast constateert DNWB dat het onderzoek naar aansluitdichtheid veel tijd in beslag heeft genomen. Reeds in 2008 is door de Raad aangegeven: "dat het de nodige tijd kost om de door de netbeheerders aangeleverde data te bestuderen". DNWB is echter van mening dat dit geen consequenties mag hebben voor de datum van inwerkingtreding van de financiële verrekening van de effecten van de aansluitdichtheidsverschillen.

Om deze reden onderstreept DNWB de noodzaak van zorgvuldig onderzoek en spreekt een voorkeur uit voor een correctie van zowel de begininkomsten als voor de einduitkomsten voor de 5^e reguleringsperiode in plaats van een correctie van alleen de eindinkomsten. In geval er geen correctie van de begininkomsten kan plaatsvinden zou DNWB willen pleiten voor compensatie met terugwerkende kracht.

C. Kabel- en lijngerelateerde kosten

In tegenstelling tot het ontwerp Methodebesluit Gas, zal het ORV aansluitdichtheid voor het ontwerp Methodebesluit Elektriciteit wel worden gecompenseerd in de vijfde reguleringsperiode. De Raad ziet echter enkel mogelijkheden om de CapEx van de kabel en lijngerelateerde kapitaalkosten (KLGK) te kwantificeren en te verwerken als ORV.

Hierdoor mist de Raad twee belangrijke kostencomponenten die worden veroorzaakt door een lage aansluitdichtheid:

- de hogere niet kabel en lijngerelateerde kapitaalkosten en
- de hogere operationele kosten.

De Raad motiveert het niet-meenemen van de kabel- en lijngerelateerde (KLGK) operationele kosten door aan te geven dat deze niet objectief vast te stellen zijn. DNWB maakt ernstig bezwaar tegen deze benadering. Het feit dat de KLGK operationele kosten niet geheel objectief zijn vast te stellen ontslaat de Raad niet van de plicht om een zo goed mogelijke inschatting van deze kosten te verwerken in de tarieven. Ook de vermogenskostenvergoeding (WACC) is niet geheel objectief vast te stellen; dit weerhoudt de Raad er niet van om deze toch vast te stellen. Bovendien is het hanteren van de waarde "nul" voor de KLGK operationele kosten evenzeer een arbitraire keuze die niet objectief is vast te stellen. Daar komt bij dat er volop betrouwbaar empirisch bewijs is voor het bestaan van KLGK operationele kosten, zoals onderstaand samengevat. Het hanteren van de waarde "nul" voor de KLGK operationele kosten is derhalve in strijd met het beschikbare feitenmateriaal.

Voor het niet-meenemen van de overige (niet kabel en lijngerelateerde) kapitaalkosten geldt een vergelijkbare argumentatie. Over dit aspect heeft DNWB reeds in een eerder stadium een presentatie opgesteld en aan de Raad toegezonden en persoonlijk toegelicht. Voor de volledigheid wordt deze presentatie nogmaals aangehecht als **bijlage 1**. In deze presentatie heeft DNWB aangegeven dat naast de CapEx van de kabel en lijngerelateerde kosten ook operationele kosten een rol spelen.

In de eerste plaats moet worden gedacht aan extra netverliezen. DNWB heeft, mede door de eilandstructuur in de provincie Zeeland, relatief meer km kabel vertegenwoordigd in het netwerk. Uit het onderzoeksrapport van Mazar (cijfers 2006) bleek dat DNWB zo'n 2556 km meer netwerklengte heeft dan de sectorgemiddelde lengte (zie slide 3 en 7 van bijlage 1). Waar sprake is van meer kabellengte is automatisch sprake van meer netverliezen op die kabels. Dit netverlies is niet onderzocht en niet meegenomen in de ORV berekening.

In de tweede plaats zijn er extra kosten verbonden aan de zgn. substations. De huishoudens in de regio van DNWB liggen verspreid over de eilanden en veelal ook in het buitengebied. Om die huishoudens te bereiken zijn meer substations nodig dan in dichtbevolkte gebieden. Meer substations betekent ook meer netverlies en meer kosten (zie slide 5 van bijlage 1). Ook deze kostenpost is niet meegenomen in de ORV berekening. Ten derde wordt de netbeheerder geconfronteerd met meer OpEx. DNWB doelt in dit kader op de hogere totale bedrijfslasten, exclusief de afschrijvingen/inkopen (zie slide 8 en 9 van bijlage 1). Tenslotte is er voor de netbeheerder meer kans op storingen (zie slide 10 van bijlage 1). Waar meer kilometer kabel vertegenwoordigd is in het netwerk is er meer kans op storingen. Dit heeft natuurlijk ook consequenties voor de q-factor voor DNWB.

De Raad heeft in reactie op de presentatie aangegeven dat in het concept Methodebesluit zou blijken hoe de materie vorm zou worden gegeven. DNWB moet constateren dat met alle aangedragen punten niets is gedaan. DNWB wil deze kosten onderzocht zien en waar mogelijk verwerkt zien in de berekening van de ORV aansluitdichtheid, dan wel gemotiveerd vernemen waarom dit niet overgenomen is.

ORV WATERKRUISSING

In het ontwerpbesluit voor de (huidige) 4^e reguleringsperiode is het ORV 50 kV Waterkruising destijds als niet significant benoemd door de Raad. DNWB heeft in 2008 alle benodigde informatie van de Raad mogen ontvangen die ten grondslag lag aan de berekening van de significantietoets. In de berekening van de Raad bleek een fout te zitten, welke rekenfout door DNWB in een rapport is verwerkt en met de Raad is doorgesproken. Kort samengevat komt de foutieve berekening op het volgende neer.

De Raad geeft aan dat ze uitgaan van de GAW 50 kV Waterkruising zoals die door Brattle is vastgesteld. De door Brattle vastgestelde GAW betreft de door DNWB opgegeven **netto** boekwaarde 2000 (uit onze jaarstukken van 31-12-2000). De GAW als onderdeel van de Gestandaardiseerde Economische Kosten (GEK) is echter gebaseerd op een **historische** geïndexeerde waarde.

In de significantietoets worden de kosten met betrekking tot de 50 kV Waterkruising gerelateerd aan de GEK. Wat de CapEx betreft worden dus appels (50 kV op basis van netto boekwaarde) vergeleken met peren (GAW op basis van historische boekwaarde) DNWB is van mening dat de rekenwijze (wederom) niet zorgvuldig is. De door Brattle berekende CapEx (voor de 50 kV WK) voor het jaar 2000 komt uit op 198 k€, terwijl een berekening op basis van de historische boekwaarde uitkomt op 482 k€. Een verschil van 283 k€, dus een verschil tussen 'significant' en 'niet significant'. DNWB heeft deze ommissie reeds op voorhand aan uw Raad medegedeeld, maar verwacht dat dit in het definitieve besluit zal worden aangepast waardoor de ORV 50kV voor DNWB in het definitieve besluit wel als significant wordt benoemd.

Daarnaast merkt de Raad in randnummer 236 op dat op de boekwaarde van de investeringen die toerekenbaar zijn aan de waterkruisingen een factor van 0,83 wordt toegepast om de meerkosten van de waterkruisingen te herleiden. Deze factor zou zijn vastgesteld door Brattle.

Het lijkt er op dat de Raad hiermee een wijziging aanbrengt in de wijze waarop de het ORV 'waterkruising' berekend wordt. In het methodebesluit elektriciteit vierde reguleringsperiode heeft de Raad geen factor van 0,83 toegepast, althans uit dat methodebesluit blijkt niet dat deze factor is gebruikt. Deze kennelijke wijziging is door de Raad niet nader gemotiveerd en derhalve in strijd met het motiveringsbeginsel. Tevens is de wijziging in strijd met het vertrouwensbeginsel omdat DNWB er op mag vertrouwen dat de ORV op dezelfde wijze wordt berekend als in het verleden.

DOORWERKING OVERDRACHT HS-NETTEN

Eén van de punten die besproken zijn tijdens de beide bijeenkomsten van de Expertgroep kostenaspecten HS-netten, is de problematiek met betrekking tot de CapEx van de secundaire/tertiaire activa. Enexis heeft als enige met TenneT een vergoeding afgesproken voor de kapitaallasten die daaruit voortvloeien. Meer precies, Enexis ontvangt hiervoor van TenneT een vergoeding op basis van de GAW van de betreffende activa. Gevolg van deze handelswijze is dat de kosten van secundaire aanleg van Enexis niet worden vergoed via de maatstaf.

Deze kosten worden via het inkooptarief doorberekend aan alle netbeheerders, terwijl de kosten van de secundaire aanleg van Liander en DNWB door deze netbeheerders zelf gedragen worden. DNWB vindt dit onwenselijk.

Tijdens de bijeenkomst van de expertgroep op 19 januari 2010 is door de aanwezige netbeheerders aangegeven dat in het commerciële traject gezocht moet worden naar een oplossing voor het gegeven dat de commerciële en regulatorische situatie niet op elkaar aansluiten. Aanpassing van de overgedragen HS-GAW is daarom voorlopig niet nodig.

TenneT heeft tijdens deze zelfde bijeenkomst aangegeven Liander en DNWB op gelijke wijze als Enexis een vergoeding te willen betalen voor de betreffende CapEx, op voorwaarde dat TenneT deze vergoeding kan “declareren” bij de Raad om die vergoeding verwerkt te krijgen in de tarieven van TenneT.

De besprekingen tussen TenneT en DNWB met betrekking tot die vergoeding zullen binnenkort worden gestart. Indien dit overleg niet tot het gewenste resultaat leidt (TenneT betaalt DNWB een adequate vergoeding voor de betreffende CapEx), “verdwijnen” deze kosten in de totale sectorkosten en zal DNWB slechts een vergoeding ontvangen via de gereguleerde tarieven, op basis van haar aandeel in de sector-SO. Daarnaast betaalt DNWB middels de TenneT-tarieven wel mee aan de CapEx die overeen is gekomen tussen TenneT en Enexis. Dit is een situatie die naar de mening van DNWB niet acceptabel zou zijn en behoeft compensatie.

BEREKENING Q-FACTOR

In de vierde reguleringsperiode heeft de Raad een start gemaakt met de q-factorregulering. Aanvankelijk was het de bedoeling van de Raad om het aantal afnemers van onderliggende netbeheerders volledig mee te nemen in de gegevens van de bovenliggende netbeheerder. De kwaliteitsmeting bij netbeheerders in regio's met onder- en bovenliggende netbeheerders (anders dan TenneT) kwam hierdoor tot een lagere waarde dan in een situatie waarin geen sprake was van onderliggende netbeheerders.

De gemiddelde kwaliteitsmeting in Nederland werd aldus onjuist (te gunstig) berekend omdat de afnemers van onderliggende netbeheerders daarin dubbel werden meegeteld. Deze handelwijze pakte nadelig uit voor netbeheerders in regio's zonder of met weinig onderliggende netbeheerders, zoals de regio van DNWB.

Om deze onjuistheid in de berekeningswijze te corrigeren werd in de vierde reguleringsperiode door de Raad de correctie voor onderbrekingen bij onderliggende netbeheerders ingevoerd. Zo werd de onderliggende netbeheerder niet beïnvloed door storingen in het net van de bovenliggende netbeheerder waarop geen invloed kon worden uitgeoefend. De correctie was zodanig dat de uitkomsten van de kwaliteitsmeting van netbeheerders onafhankelijk werd van de wijze waarop het netbeheer in een regio was georganiseerd. Daarnaast werd het landelijk gemiddelde bepaald zonder dubbeltellingen.

De correctie zorgde derhalve voor een adequate kwaliteitsmeting en een level-playingfield.

In randnummer 314 van het ontwerp Methodebesluit stelt de Raad nu dat de correctie niet meer toegepast dient te worden. De onderbouwing van de Raad gaat volledig voorbij aan hetgeen juist ten grondslag lag aan de invoering van de correctie in de vierde reguleringsperiode. De door de Raad gegeven motivering is volgens DNWB dan ook ondeugdelijk en de afschaffing van de correctie als zodanig is in strijd met het vertrouwensbeginsel. Het is onacceptabel dat de uitkomst van de kwaliteitsprestatie van een netbeheerder afhankelijk is van de wijze waarop het netbeheer in andere regio's is georganiseerd. DNWB is de enige netbeheerder in Nederland die geen onder- of bovenliggende netbeheerders kent. Indien de correctie voor onderbrekingen bij onderliggende netbeheerders wordt afgeschaft zal de sectorgemiddelde kwaliteitsprestatie lager uitkomen, waardoor de kwaliteitsprestatie van DNWB ten opzichte van dat sectorgemiddelde per definitie voor DNWB ongunstig(er) zal uitvallen.

VERTRAAGDE AANPASSING TARIEVEN AAN KOSTEN

Een ander zorgpunt van DNWB is dat de methode van de Raad ertoe leidt dat de sector als geheel inkomsten tekort komt bij kostenstijgingen. Bij kostenstijgingen passen de tarieven zich slechts met een relatief grote vertraging aan de kostenveranderingen aan. Netbeheerders moeten deze kostenstijgingen gedurende een relatief lange periode voorfinancieren. Voor de sector als geheel is de netto contante waarde van sectorbrede kostenstijgingen per saldo echter negatief. In het geval van kostenstijgingen komt de sector niet uit de kosten, terwijl dit wel een belangrijk uitgangspunt is dat de NMa heeft geformuleerd.

De vertraagde vergoeding resulteert dus niet alleen in onzekerheid voor netbeheerders maar ook in een economisch verlies. Immers, bij kostenstijgingen verdient een efficiënte netbeheerder zijn kapitaalkosten niet terug. Gegeven het huidige wettelijke kader ziet DNWB hiervoor als oplossing om een expliciete vergoeding in de totale inkomsten van de netbeheerder voor het voorfinancieren van kosten. De vergoeding zou ervoor moeten zorgen dat de netto contante waarde van kostenstijgingen voor de sector als geheel op nul uitkomt. Daarmee is de vergoeding op kosten gebaseerd en in lijn met de wet, want alleen werkelijk gemaakte kosten worden vergoed. Deze oplossing wordt op dit moment in de praktijk toegepast in Noorwegen. Daar lopen de tarieven twee jaar achter op de ontwikkeling van de efficiënte kosten. Om netbeheerders en afnemers te compenseren voor deze vertraging wordt een extra vergoeding toegekend aan de netbeheerder.

CONCLUSIE

Met deze zienswijze heeft DNWB voldoende aangetoond dat het ongewijzigd vaststellen van het definitieve Besluit zal leiden tot strijd met een groot aantal algemene beginselen van behoorlijk bestuur welke door de Raad bij het nemen van een besluit in acht genomen dienen te worden, zoals het beginsel van een zorgvuldige voorbereiding, het motiveringsbeginsel alsmede het beginsel dat verplicht tot een evenredige belangenafweging.

Tevens heeft DNWB aangegeven dat een groot aantal punten in het ontwerpbesluit ertoe leiden dat DNWB wordt benadeeld ten opzichte van andere netbeheerders. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de specifieke locale omstandigheden waarbinnen DNWB haar wettelijke taken moet uitoefenen (sterke groei en hoog aandeel DCO's, lage aansluitdichtheid, geen bovengelegen netbeheerders). DNWB roept de Raad op om te waarborgen dat alle netbeheerders in staat gesteld worden om een redelijk rendement op het geïnvesteerde vermogen te verdienen. Dit is een centraal uitgangspunt van de regulering.

De intenties van de Raad om in dit methodebesluit rekening te houden met de ORV aansluitdichtheid en het sectortarief invoeders mee te nemen in de SO-bepaling is door DNWB zeer positief ontvangen. Hierdoor ontstaat een beter level playing field, met andere woorden een beloning voor de geleverde prestatie. De gekozen uitwerking pakt voor DNWB echter relatief nadelig uit ten opzichte van andere netbeheerders. DNWB wil de Raad verzoeken niet de impact van ieder dossier afzonderlijk te bekijken, maar na te gaan wat de impact is voor elke afzonderlijke netbeheerder bij combinatie van de dossiers ORV aansluitdichtheid, capaciteitstarief en sectortarief invoeders. Door deze cumulatie van elementen wordt DNWB niet in staat gesteld om een redelijk rendement op het geïnvesteerde vermogen te verdienen.

DNWB roept de Raad op het definitieve besluit vast te stellen met inachtneming van deze zienswijze en wil er op wijzen dat ongewijzigde vaststelling van het definitieve Besluit naar de mening van DNWB een verzoek tot vernietiging van het besluit aan het College van Beroep voor het bedrijfsleven rechtvaardigt.

Hoogachtend,
DELTA Netwerkbedrijf B.V.

Anne Renijn
Advocaat